

De boer op!

Breng mij
terug na
gebruik!

Provincie
Antwerpen

Welkom

Welkom op de Kinderboerderij van het Rivierenhof, we zijn blij dat jullie er zijn!

Als je hier rondwandelt, maak je een kleine reis door de tijd. Vroeger zag een boerderij er ongeveer zo uit. Er woonden verschillende dieren, verspreid over het erf. Er was ook een waterput, een moestuin en een mesthoop. De boer en zijn gezin woonden in het woonhuis. Er waren stallen voor de dieren. Het werkmateriaal werd bewaard in de schuur.

Sommige rassen van Belgische boerderijdieren die vroeger veel voorkwamen, zijn nu zeldzaam geworden. Andere rassen hebben om verschillende redenen hun plaats ingenomen. Wij willen er mee voor zorgen dat deze dierenrassen blijven bestaan. Daarom houden we sommige ervan op onze boerderij. Wij zijn dan ook erg trots om drager te zijn van het label **Levend Erfgoedhof**, dat we gekregen hebben van het Steunpunt Levend Erfgoed.

Boerderijregels

Om het bezoek aan de boerderij voor iedereen tof te maken, zijn er een paar belangrijke boerderijregels:

- Behandel alle dieren met respect. Ze houden niet van drukte en lawaai.
- Laat kinderen niet alleen in de stallen of op de weides.
- Open geen deuren of hokken.
- Geef de dieren geen eten, zelfs geen gras of blaadjes.
Hier kunnen ze doodziek van worden. Al onze dieren krijgen aangepast voedsel.
- Laat geen afval achter. Er staan vuilnisbakken op het erf.
- Dieren zijn levende wezens. Wanneer ze bang zijn of schrikken kunnen ze onverwacht reageren. Houd hier altijd rekening mee.
- Fietsen, ballen, ballonnen en honden zijn niet toegelaten.

Ben je er klaar voor? Dan starten we met onze voorstelling van de dieren. Ze wonen verspreid over het erf. Afhankelijk van het seizoen vind je ze terug op de wei of in de stal.

Konijnen

P A S P O O R T

KONIJNEN

Mama:
moer of voedster
Papa:
rammelaar of ram
Jong:
lamprei

Konijnen hebben lange oren en een stompe staart. Hun grote sterke achterpoten gebruiken ze om te springen. Overdag slapen ze veel. Pas als de zon ondergaat, worden ze actief. Ze kunnen goed zien in de schemering. Eten doen ze met hun scherpe knaagtanden.

Kippen

RASSEN OP DE BOERDERIJ

Antwerpse baardkriel

Mechelse kalkoenkop

Mechels hoen - Wit

Mechels hoen - Koekoekkleur

Kippen

RASSEN OP DE BOERDERIJ

Mechels hoen

Dit kippenras bestaat in verschillende kleuren. Op de boerderij hebben wij witte kippen en kippen met een koekoekkleur. Deze kippen worden ook Mechelse koekoek genoemd en hebben een zwarte kleur met wit-grijze banden. Mechelse hoenders zijn heel groot, maar hebben een zacht karakter. Ze werden gekweekt als vleeskip, om op te eten.

Vroeger waren er heel veel dieren van dit ras, maar nu zijn ze zeldzaam. Door twee tomen te houden op de boerderij, proberen we ervoor te zorgen dat er terug meer Mechelse hoenders zijn in de toekomst.

Mechelse kalkoenkop

Deze kippen lijken erg op Mechelse hoenders, maar zijn toch anders. Kijk maar eens goed naar de kam op hun kop. Die staat niet rechtop. Verder hebben ze geen twee kinlellen onder hun snavel, maar wel een 'wam'. Vind jij ook dat ze op een kalkoen lijken?

Mechelse kalkoenkoppen kunnen temperamentvol uit de hoek komen.

Deze kippen zijn nog zeldzamer dan Mechelse hoenders. Wij proberen er mee voor te zorgen dat dit ras niet uitsterft.

Antwerpse baardkriel

Onze krieltjes mogen dan klein zijn, ze hebben wel een grootse uitstraling! Ze stralen van trots. Dit komt door hun rechte houding en hun mooie kleuren. Er bestaan wel meer dan 25 verschillende kleuren en er komen nog regelmatig nieuwe kleuren bij. Verder hebben ze ook een heel speels karakter.

Ben je op zoek naar een tof
kippenras voor in de tuin?
Zoek niet verder, je
hebt de Antwerpse
baardkriel gevonden!

Duiven

P A S P O O R T

DUIVEN

Mama:
duivin
Papa:
doffer
Jong:
pieper
Geluid:
koeren

Antwerpse smierel

Zeg niet zomaar 'duif' tegen onze Antwerpse smierels. Al rond 1600 waren smierels bekend in de omgeving van Antwerpen. Dit type duif wordt een schildmeeuw genoemd. Dat zijn

witte duiven met gekleurde vleugels. Maar het meest bijzondere aan de smierel is de vorm van de kop en de snavel. Die maakt een gebogen lijn vanaf de punt van de snavel tot achteraan de kop. Antwerpse smierels zijn zeldzaam, dus we zijn erg blij dat we een aantal dieren mogen houden.

Pauwen

Weet jij wie de jongen is en wie het meisje?
Bij dieren is het mannetje meestal de meest opvallende van de twee. Bij de pauw kan je dit duidelijk zien. In de lente pronkt hij met zijn prachtige staart om het vrouwtje te versieren. In de herfst vallen zijn staartveren uit, om in de lente gewoon terug te groeien.

De hen heeft een minder opvallende kleur. Zij moet goed gecamoufleerd zijn, zodat ze niet opvalt als ze op haar nest zit te broeden. De hen heeft een minder opvallende groenbruine kleur.

Kalkoenen

P A S P O O R T

KAL KOEN

Mama:

hen

Papa:

haan

Jong:

kuiken

Geluid:

klokken

Kalkoenen zijn heel bijzondere dieren! Karel, de haan, kan zijn kop, keel en neuslel van kleur laten veranderen. Afhankelijk van hoe hij zich voelt worden ze rood, blauw of wit. De neuslel kan hij ook rechtop zetten, of net langer maken. Bovendien kan hij zich groter maken door zijn veren op te zetten. De dames in het kalkoenhok zijn iets rustiger, voor hen is 'gewoon' al gek genoeg.

Deze kalkoenen zijn **Rode Ardenner kalkoenen**. Dit is weer zo'n zeldzaam ras, dat wij mee proberen in stand te houden.

Eenden

P A S P O O R T

E E N D

Mama:
eend
Papa:
woerd
Jong:
pijltje
Geluid:
snateren, kwaken

Is het je opgevallen dat deze eenden veel rechter staan dan de andere eenden in het park? Dit zijn dan ook geen gewone eenden, maar Indische loopeenden. Ze worden ook wel flesseneend genoemd, omdat hun lijf de vorm heeft van een fles. Loopeenden vliegen niet, maar lopen opgericht rond. Ze lusten heel graag wormen en slakken, en ze kunnen zelfs vliegen vangen.

Geiten

Je mag de
geitjes aaien,
maar ze mogen
niet worden
opgepakt.

Er wonen veel geiten op de boerderij. Het zijn bijna allemaal meisjes (enkel bij de lammetjes zit er soms ook een bokje bij). Ook de meisjes hebben horens en een sik. Hoe langer de horens, hoe ouder de geit. Sommige geiten hebben aan hun kin twee bolletjes hangen. Dat zijn lurven.

Kempense geit

Tussen al onze 'gewone' geitjes kan je een bijzondere verschijning spotten. Vinden jullie de iets grotere witte geit terug? Dat is een Kempense geit. Ze heeft een heel rustig karakter, en al zou je het niet zeggen, ze is heel zeldzaam. We zijn dan ook supertrots dat ze bij ons op de boerderij mag wonen.

Schape

Onze schape zijn **Kempense schape**. Ze zorgden mee voor het ontstaan van de heide. Er zijn niet meer zoveel Kempense schape, dus we zijn erg blij dat we een kudde op onze boerderij kunnen laten grazen.

Schape hebben lekker warme wol. Eén keer per jaar worden ze geschoren. Dat gebeurt in de zomer. Van de wol worden warme kleren gemaakt, zoals sjaals en mutsen, of een mooie trui.

Koeien

Een boerderij is niet compleet zonder koeien ... Op onze boerderij leven melkkoeien en vleeskoeien. Vleeskoeien zijn groot en gespierd. Zij worden gekweekt om veel vlees te hebben. Onze vleeskoe heet Leentje en heeft zwarte vlekken.

Melkkoeien zijn slanker. Ze zien er soms zelfs te dun uit. Je ziet dan hun botten uitsteken, vooral aan hun achterwerk. Dat is normaal. Ze hebben grote uiers, waar veel melk in zit. Natuurlijk moeten ze dan wel eerst een kalfje hebben. Zonder baby is er immers geen melk. Onze melkkoeien zijn Liske en Nele. Je herkent hen aan hun bruine vlekken.

Liske is een **Kempense koe**. Zij is zeer zeldzaam, en binnen haar ras een ware schoonheid!

Ezels

Alle ezels op de boerderij zijn meisjes. Grauwke werd geboren in 2002, Roxanne in 2009 en Phien in 2019. Phien is de dochter van Roxanne. Op hun rug hebben ze alle drie een streep. Dit noemen we een aalstreep.

Ezels zijn lastdieren. Ze worden gebruikt om dingen op hun rug te dragen, zoals zakken water of manden met fruit. Ze hebben lange oren en hun staart lijkt op een penseel. Als een ezel bang is, wil hij niet meer verder wandelen. Hij blijft dan gewoon staan. Daarvan komt het spreekwoord 'zo koppig als een ezel'.

Paarden

Dea, het Belgisch trekpaard

Dea is gemaakt om hard te werken. Ze is heel sterk, met stevige benen en een brede rug. Vandaag gebruiken boeren tractoren en andere machines om het zware werk op de boerderij te doen. Vroeger werd dit werk gedaan door trekpaarden. Zij trokken bijvoorbeeld de ploeg en de kar. De boer bestuurde het paard met de teugels. Om te vermijden dat de staart van het paard in de knoop geraakte met de teugels, werd de staart vroeger kort geknipt.

Paarden

Lana, het Belgisch warmbloedpaard

Lana is veel slanker dan Dea en weegt ook minder. Ze is niet zo sterk, maar ze was een goed springpaard en kan heel snel lopen. Dit noemen we galopperen. Haar lange staart gebruikt ze om vliegen weg te jagen. Lana heeft ooit haar schouder gebroken. Daarom mag ze geen mensen meer op haar rug dragen.

Bam Bam, Polleke, Homer en Delilah, de Shetlandpony's

Onze pony's zijn alle vier volwassen. Dit betekent dat ze niet meer zullen groeien. Pony's blijven dus klein. **Delilah** is een merrie. Als ze zwanger is, duurt het 11 maanden voor het veulen geboren wordt. **Homer** is de bruine pony met de gouden manen. Hij is een hengst. **Polleke** is de zwarte pony en **Bam Bam** de bruine pony met de bruine manen. Het zijn allebei ruinen. Wanneer een hengst gecastreerd is, wordt het een ruin. Het zijn goede vrienden, maar zoals alle vrienden maken ze af en toe ruzie. Polleke is de kleinste van de twee, maar hij is wel de baas.

Varkens

Welkom bij de slimste dieren van de boerderij. Onze varkens zijn altijd twee zeugen. Ze zien er heel lief uit, maar hebben scherpe tanden. Je mag hen dus niet aaien. Varkens lusten wortels van planten, groenten en fruit, maar ook insecten en andere kriebeldiertjes. Daarom zijn ze zo vaak aan het graven, op zoek naar voedsel.

Ze rollen graag in de modder. Dit doen ze om de insecten weg te houden, maar ook om zich te beschermen tegen de zon. Met hun roze velletje zouden ze anders snel verbranden.

Mesthoop

De dieren in de stal hebben geen toilet zoals mensen. Ze doen hun behoefte in het stro. Daar maken we een mooie mesthoop van. Dankzij bacteriën en schimmels wordt de mest verteerd. Deze verteerde mest gebruiken we op de groentebedden in de moestuin. De plantjes vinden dit heerlijk en groeien er veel beter van.

Speelbos en wilgendoolhof

Het speelbos en wilgendoolhof is dé plek om te ravotten, klimmen, spelen, jullie helemaal uit te leven ... maar met respect voor planten en dieren. Je mag spelen met alles wat op de grond ligt, maar breek geen takken af en pluk geen bloemen, blaadjes of planten. Alles wat leeft, laat je dus leven. Er ligt meer dan genoeg materiaal op de grond.

Als je afval ziet, neem het dan mee en gooi het in de vuilnisbak. Zo help je ons het speelbos proper te houden.

Veel
speelplezier!

Moestuin

Een moestuin is een tuin waarin groenten, fruit en kruiden worden geplant en kunnen groeien. Deze moestuin is een ecologische tuin. De natuur krijgt ruimte en we werken er mét de natuur in plaats van tegen. We gebruiken trucjes van de natuur om alles beter te laten groeien en te beschermen. Giftige producten houden we ver weg van onze planten. Dit vraagt veel handwerk zoals schoffelen en wieden, maar wat is er leuker dan op een mooie dag in de tuin te werken en te genieten van de buitenlucht?

Elk jaar zaaien en planten we opnieuw verschillende gewassen, zoals selder, prei, sla, wortelen en aardbeien. We voorzien plaats voor groenten- en fruitsoorten die in de vergeethoek beland zijn, zoals

Moestuin

kardoen, warmoes, pastinaak en stekelbessen. Nieuwkomers krijgen ook een kans. Zo hebben we een grote collectie kiwibessen, honingbes en paw-paw. Dit is een grote eetbare bes, waar veel zaden inzitten.

Onze moestuin is biologisch. Dat betekent dat er niet altijd dezelfde gewassen staan. Dit hangt af van het seizoen. Zo hebben we tomaten, paprika's en boontjes in de zomer, en pompoenen en aardappelen in de herfst. In de lente zijn er aardbeien en asperges, en in de winter groeien er spruiten en winterprei.

De planten of zadjes worden elk jaar op een andere plek geplant of gezaaid dan het jaar daarvoor. Dit noemt men wisselteelt. Zo blijft de grond gezond en voedzaam voor de planten.

Composthoop

We proberen ervoor te zorgen dat er op de boerderij niets verloren gaat. In de moestuin staan drie bakken. Daarin zit de compost. Op de composthoop wordt het afval van de tuin, groenten en fruit verzameld. Dankzij bacteriën, schimmels en ook kleine diertjes zoals wormen wordt deze hoop groenafval omgezet in compost. Deze compost wordt op de groentebedden gestrooid en zorgt ervoor dat de planten in de moestuin beter groeien. Onze tuinmannen zijn dus dol op de composthoop!

Plan

Ezels

Paarden

Geiten

Kalkoenen

Kippen en eenden

Schapen

Pauwen

Kippen

Konijnen

Composthoop

Schuur

Stal

Pony's

W.C.

Varkens

Mesthoop

Moestuin

Wijgendoolhof

Speelbos